

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Тюренкова К. В.

**здобувачка вищої освіти факультету менеджменту,
Миколаївський національний аграрний університет**

Науковий керівник – Олійник Т. Г.,

**кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємств,
Миколаївський національний аграрний університет**

Постановка проблеми. Повномасштабне вторгнення росії в Україну вже призвело до значних втрат у житті і здоров'ї людей, а також завдало серйозної шкоди інфраструктурі населених пунктів, де тривають бойові дії. Але війна впливає і на природні екосистеми. Вже зараз очевидно, що чим довше продовжується війна, тим серйозніше страждає довкілля, і тим більше проблем нас очікує в майбутньому.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Серед науковців, що проводять дослідження у галузі екологічної безпеки, можна відзначити досягнення у працях: В. Андрейцева, Г.Анісімової, Г.Балюк, Ю.Власенко, Т.Ковальчук, М.Шульги та багато інших.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є оцінка стану екологічної безпеки України в умовах воєнного стану та розробка рекомендацій щодо зменшення негативного впливу військових дій на навколишнє середовище.

Виклад основного матеріалу. Поняття "екологічна безпека" чітко визначене в ст. 50 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 року № 1264-XII. Так, екологічна безпека є такий стан навколишнього природного середовища, при якому забезпечується попередження погіршення екологічної обстановки та виникнення небезпеки для здоров'я людей [1].

Нещодавні події в Україні, спричинені збройною агресією Російської Федерації, мали серйозний негативний вплив як на загальний стан національної економіки, так і на аграрне виробництво. Зокрема, внаслідок цих дій окупантів

суттєво зменшилися площі сільськогосподарських угідь, тваринницька галузь зазнала значних втрат, було знищено велику кількість об'єктів інфраструктури, а вартість паливно-мастильних матеріалів і насіння різко зросла.

Внаслідок бойових дій частина лісових масивів у Київській, Чернігівській, Сумській, Луганській, Донецькій та Херсонській областях опинилася під контролем агресорів. Наразі неможливо повністю оцінити шкоду, завдану лісовим ресурсам і лісовому господарству, але відомо, що 281 тис. га лісів вже вирубано або пошкоджено, а пожежі охопили близько 100 тис. га. Це не тільки загрожує забрудненням повітря, але й знищує природні екосистеми.

За інформацією Міндовкілля, бойові дії ведуться на території 900 об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 12 406,6 кв. км, що становить приблизно третину всієї площі заповідних територій України. Під загрозою знищення знаходяться близько 200 територій Смарагдової мережі, що охоплюють 2,9 мільйона гектарів. Вже на цей момент майже 50 заповідних об'єктів повністю знищені або частково пошкоджені.

Руїнування інфраструктури, промислових об'єктів і природних ресурсів, водних ресурсів і повітря, впливає на здоров'я населення та екосистему в цілому. Хімічні речовини з пошкоджених об'єктів, вибухові речовини та важкі метали, які потрапляють у навколишнє середовище, призводять до тривалого екологічного забруднення. Крім цього, воєнний стан ускладнює проведення природоохоронних заходів і моніторинг екологічної ситуації, що також посилює ризики. Україна потребує інтегрованих стратегій для мінімізації негативного впливу військових дій на екологію та швидкого реагування на екологічні катастрофи, зокрема через посилення міжнародної співпраці та підтримки у сфері екологічного моніторингу та відновлення. Роль екологічної безпеки в умовах війни є надзвичайно важливою не лише для збереження здоров'я громадян, але й для забезпечення сталого розвитку країни в майбутньому.

Висновки. Отже, Україна стикається з масштабними викликами, що охоплюють економіку, суспільство та екологію. Агресія завдає значної шкоди природним екосистемам, забруднює ґрунти та води, скорочує біорізноманіття.

Наслідки війни відчуватимуться ще довго, тому вже зараз необхідні спільні зусилля міжнародної спільноти, влади, науковців і громадськості для ефективного відновлення довкілля.

Список використаних джерел:

1. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України про охорону навколишнього середовища від 25.06.1991, ВВР, № 1264-ХІІ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
2. Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року: Закон України про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року від 20.10.2021, ВВР, № 1363-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2021-%D1%80#Text>